

Egyen épített város

A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG EGYHÁZI ÉS POLITIKAI HETILAPJA

Megjelenik

minden második csütörtökön

ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE 3 PENGÓ

A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG

58141. SZ POSTATAKARÉK-CSEKKSZÁMLÁJÁRA KÜLDENDŐ

KIADÓHIVATAL BUDAPEST, DONÁTI-U. 49., II. EM. 15

FELELŐS SZERKESZTŐ
ÉS KIADÓ

HÜTTL ÁRMIN

BUDAPEST, I., VERBŐCZY-U. 28

Ítélet

Máté ev. 25. 31—46.

Az egyházi esztendő vége önkéntelenül is eszünkbe juttatja életünk végét, a halált és felveti nekünk azt a kérdést is, hogy mi következik a halál után? A feleletet megadja ugy az ó-, mint az újtestamentum: A halál után következik az ítélet. Minden ember alá van vetve már a földi életében is az ítéletnek. Minden cselekedetünket megítélik kortársaink. Bármilyen kellemetlen legyen is ez sokszor, ez ellen nem tehetünk semmit. De megítéleri cselekedeteinket az utánunk következő nemzedék is. És ez a helyesebb ítélet, mert a kellő távolságból helyesebben lehet ítélni, mint közvetlen közelből. Megítél azonban saját lelkünk is. Lelkiismeretünk biztosan megérzi, hogy mi a nemes, a jó, az igaz, az isteni, az örökértékű személységünkben és ha ez uralkodik bennünk, fel-emelő érzéseink vannak, érezzük, hogy az örökkévaló Istennek munkatársai vagyunk. Legfőbb ítélőbiránk azonban az embernek fia, aki ítélőszéke elé fog minket is állítani. Valjon milyen mértéket fog cselekedeteink megítéléséhez használni? Minthogy ő volt az egyetlen ember eddig, akiben az örök Istennek gyönyörűsége tellett, ő maga, az ő személysége, az ő szelleme lesz az ítélet mértéke. Akiben csak egy szikra él a Jézus lelkéből, az megáll előtte, aki pedig lelkileg teljesen idegenül áll vele szemben, az már el van ítéelve.

Jézus ítélőszékében sok kérdést intézhetne az előtte állókhoz. De az evangélium szerint ő megelégszik valójában egy kérdéssel és csak arra kér és vár feleletet. Szolgál-e testvéreidnek? Ez ugyanaz, mintha kérdezné, milyen viszonyban vagy én velem? Velem együtt építetted-e az Isten

országát? Mert értsd meg, ember, abban van a te méltóságod, nemességed, hogy Jézusnak munkatársa, Isten kezében eszköz lehetsz, aki által Isten felséges gondolatait megvalósítani akarja. Hogy az ítéletben Jézusnak baljára vagy jobbjára kerülsz, az attól függ, hogy hűségesen követted-e az ő hívását, és készségesen beállottál-e az ő munkatársainak sorába, hogy örömmel végezd a szeretetnek, a segítésnek, a nyomor enyhítésének munkáját, testi és lelki javaidnak felajánlásával. vagy pedig süket fülekre talált nálad Jézus szava, elkerülted az alkalmakat, mikor neki szolgálhattál volna, mikor az ő életét elviselhetőbbé tehetted volna és csak magadnak éltél önzésedben. Jézus átérezte az emberiségnek egész testi és lelki nyomorúságát. Minden törekvése, gondolata és érzése arra irányult, hogy a lelkeket felegyenesítse, a szépség, a jóság, az igazság iránt való sóvárgásukat kielégítse és így bekapcsolja őket abba a szent közösségbe, amelynek neve: Istenországa. Tanítványait, követőit nem becsülhette és tisztelhetette meg jobban, minthogy e szent munkában részt juttat nekik és tulajdonképpen művét folytató örököséivé tette őket. Aki hűségesen sáfarkodott ezen örökséggel és minden emberben felismerte az Isten képmását, Krisztusnak testvérét, az már földi életében is boldogan érezte azt a nagy méltóságot, azt a szent örömet, hogy Krisztusnak munkatársa lehetett. Ha eddig nem jártál volna a szeretet útján, testvérem, állj meg, térj meg, tárd ki kebledet az Ur szeretete előtt, szívd magadba az ő életének szent napsugarait és azután sugározd vissza testvéreidre. Akkor azután az ő kegyelme elvégzi benned a legnagyobbat, ami tőled telik és ragyogni fogsz, mint az égnek csillagai, az Isten országában.

Meghívó A Budai Luther Szövetség szombatán, november hó 21-én este fél 6 órakor az Attila-utcai elemi iskola tornatermében (Attila-u. 105) kulturestét tart, melyen közreműködnek: Petry Kató operaénekesnő, Traeger Zsigmond ny. kir. kuriai bíró, Schöpflin Aladár író, Sándy Tamás hegedűművész, Máté János előadóművész és Mikus Csák István nagybíró. Erre az estélyre külön meghívókat nem küldünk ki, hanem lapunk ezen hirdetésével hívja meg szeretettel egyházunk tagjait, lapunk olvasóit az Elnökség.

Missziói konferencia

A magyarhoni ev. misszióegyesület november 6—7. napjain rendezte első országos konferenciáját Budapesten; ugyanakkor a református missziói egyesület is tartott konferenciát. Mindkét egyesületet az Ur iránt való hűség és szolgálatkészség vezette és tartottak közös összejöveteleket is. Az ev. konferenciát Broschko G. A. esperes nyitotta meg november 6-án délután 5 órakor az ev. egyház üllőiuti imatermében, hangsúlyozva, hogy az egyesület 1909 február 2-án alakult Pozsonyban, hogy azt a királyi munkát végezze, melyet Jézus végrendeletében hagyott meg tanítványainak. A konferencia célja a külmisszió iránt az érdeklődés felkeltése.

Szabó József lelkes előadásban mutatta ki, hogy mi is a külmisszió gyümölcsei vagyunk, van közünk tehát a külmisszióhoz, mely ma is kiváló személyiségeket nevel a pogány népek között, kiknek nagy hite előtt megszegyenülünk. A pogány keresztyénségtől nagyon sokat tanulhatunk mink is. A tapasztalat azt mutatja, hogy azok az egyházak élnek a legkrisztusibb életet, melyek örömmel foglalkoznak a pogányok közt való igehirdetés munkájával és így teljesítik Jézus parancsát.

Lasota Károly, a st. andrái bibliaiskola tanára »A külmisszió gyümölcsei, mint a biblia illusztrációi« címen tartott előadást. Abból indult ki, hogy közvetlen közelünkben új pogány nemzedék serdül fel, mely azzal biztatgatja magát, hogy itt az ideje, hogy a keresztyénséget kipusztítsák. Az orosz kommunista propaganda háromszor annyit költ, mint a prot. külmisszió. Minden jó keresztyénnek Krisztus zászlaja alá kell állania, hogy Krisztus királyságát megvédje és annak határait kiterjessze. Sajnos, még theologusaink között is vannak olyanok, akik a missziót nem veszik komolyan és ezért nagy áldástól fosztják meg magukat. Mommsen azt mondta Julius Caesarról, hogy nem tűrt maga mellett munkatársakat, azért nem folytathatta senki halála után munkáját. Isten akarja, hogy mi keresztyének valamennyien munkatársai legyünk. Az egyház valójában a misszióból él, mert ez nevel kitűnő erőket az egyház számára. Ezt a herrnhuti, a skót és a francia misszió példáival igazolta. A misszió gyümölcseiről meggyőződött a nagy angol természettudós, Darwin is, ki midőn először járt a Tüzföldön, nem is vette igazi emberszámba annak lakosait. Mikor évek múlva megint járt a Tüzföldön és látta, hogy a külmisszionak néhány évi verejtékes munkája milyen gyümölcsöket érlelt, a misszionak lelkes barátja lett és a londoni misszionak rendes évi járulékot ajánlott fel. Egy francia tudós, ki Délafrikában kutatott, az volt a legnagyobb élménye, hogy a prot. misszió templomában hallott buzgó éneket és imádságot egy bennszülött négerrel, ki azelőtt hirhedt emberevő volt. A missziói területeken naponta láthatjuk Istennek csodáit, mert Jézus ma is él és diadalt vesz a világon.

Jack lelkész, a Wernigerode-ban székelő »Licht im Osten« misszió munkása előadást tartott a ref. theologia disztermében a mai Oroszországban

uralkodó állapotokról. Bevezetésül felolvastatta a II. Thess. levél második fejezetét. Mikor 1906-ban II. Miklós cár vallásszabadságot adott népének, a hitükért sokat szenvedett száműzöttek visszatértek Szibériából otthonukba és Németországból ev. férfit kértek, hogy neveljen számukra evangélistákat. Így került Jack Oroszországba. Négy év múlva betiltották az ev. munkát. Börtönbe és száműzetésbe is került. Ez volt életének legáldottabb ideje és ez képesíti őt arra, hogy ma átérze az orosz hívő keresztyénség helyzetét. Ő ismeri azokat a rengeteg kiterjedési erdőket Oroszország északi részében, hol ma több százezernyi hívő szenved éhínséget, hideget és a legszörnyűbb kizsákmányozást hite miatt. Átélt a forradalmakat és bolsevizmust, ezért mondhat ma véleményt az Oroszországban történekről. Tudja, hogy az evangéliumnak ma is vannak lelkes hívei az orosz népben. Kiemeli egy szamarai egyetemi tanárnak bátor hitvallását, kitől Moszkvában egy nagy népgyűlésen azt kérdezték, hogy vajon Lenin volt-e az Antikrisztus? Az egyetemi tanár a II. Thess. levél 2. fejelet 4. versét olvasta fel és azt mondta, hogy Lenin nem mondja magát Istennek, nem ül be az Isten templomába, azért nem ő az Antikrisztus. Lenin nagy, de mégsem elég nagy ahhoz, hogy Antikrisztus lehessen. A mai állapotokat az idézte elő, hogy az orosz egyháznak volt szentkönyve, de nem volt élő igéje. A hívekkel csak megcsókoltatták az újtestamentomot, de nem olvastatták velük, mondta egy vörös katona. A forradalom viharai megrázták az orosz egyház oszlopait és az mint rendszer is összeomlott. Rettenetes ítélet alá került, mert nem teljesítette nevelő hivatását. De azért ma is működik az istenfélelem és a hit ereje az orosz népben. A háború alatt sok százezer orosz fogoly volt prot. népek között fogságban. Ezek megismerték a bibliát, Krisztust. 1919-ben még 600.000 fogoly volt Németországban. Jack lelkész végiglátogatta a taborokat és hirdette a foglyoknak az evangéliumot anyanyelvükön. Ezek közül sok tizezer ment haza élő hittel és otthon hirdetik az evangéliumot. Olyan ébredési mozgalom van most Oroszországban, mely páratlanul áll a világtörténetben. Felmenti egy dühöngő népbiztosnak esetét, ki kizsákmányozta a keresztyéneket és végül mégis megtért, a kereszt barátja lett és általa százan lettek hívők. Börtönbe került, de hitéről ott is bátran tett bizonyosságot és aztán száműzték. Száműzetéséből levelet irt Jacknak, melyben idézi Máté ev. 25. fejelet 46. zsolttart és a filippibeliekhez irt levél 4. fejelet 4. versét. Nem hagyta el Isten Oroszországot, nem hangzott el még az utolsó szó. Hiszünk egy új Oroszországban, mely az evangélium által születik meg. Mink is segíthetünk anyagilag is, de valamennyien imádkozhatunk az orosz keresztyénekért. Jack lelkész az imádság láncával akarja körülvenni Oroszországot, akkor győz az evangélium.

November 7-én a budapesti evangélikus közönség előtt jólismert *Johnson Gisle* norvég lelkész ismertette a norvég evangélikus egyház külmissziói munkásságát. *Farkas Mária* diakonissza főtestvér a »Fébé« Ev. Diakonissza Nőegylet külmissziói munkájáról szolt, *Németh Károly* esperes pedig a lipcei misszió ezévi közgyűléséről számolt be.

Ugyanaznap délután volt Missziói Ünnepély, amelyen báró Podmaniczky Pál dr., a soproni theol. fakultás dékánja, a missziói lapok szerkesztője tartott előadást »A misszió evangéliuma« címen. Kifejtette, hogy ahol hit van, ott van missziói készség. A misszió mindenütt a lélek erejében indult meg. A honi egyházat, amely missziót végez és a külső egyházat, mely a misszió gyümölcseként keletkezik, a kölcsönhatás törvénye tartja és köti össze és egyik erősítőleg hat a másikra. A mi hazai evangélikus egyházunk azért tesped, mert nincsenek bizonyoságtevő misszióink, munkaterületeink, melyekért imádkozhatnánk. Isten megáldja a misszió munkáját, az egyest és a gyülekezetet. Halljuk meg azért azt az evangéliumot, melyet a misszió hirdet nekünk és fogadjuk el.

»Te és a misszió« címen Jack lelkész tartott előadást. Megemlítette, hogy atyai részről huge-notta ivadék, anyai részről sok lutheránus teológust számlál elődei közé s azért szívesen szolgál egy a református, mint az evangélikus missziói egyesületnek. A Wernigerode-ban működő »Licht im Osten« missziói egyet üdvözlétét tolmácsolta. Annak kötelékében szolgál. Előadásának alap-gondolatait kifejezi Jézusnak két parancsa. »Elmenvén széles e világra, tegyetek tanítványaimmá minden népeket!« »Lésztek nekem tanuim mind az egész földön.« (Máté ev. 28, Ap. csel. 1.) E két meghagyásban van a misszió parancsa és programja kifejezve. A missziót magunknál kell kezdenünk és csak azután mehetünk tovább. (Bel- és külmisszió.) A legfontosabb a saját magunkon elvégzendő leghensőbb misszió! Csak ha mihozzánk jó el az Isten országa, lehetünk a misszió munkásai. Megható esetet mondott el egy dél-orosz faluban élt hadifogolyról, kinek sikerült három társában a Jézus iránt való hitnek és szeretetnek lángját gerjesztenie. Ebben a négy férfiban élt erős missziói munkavágy és annak úgy feleltek meg, hogy ketten elindultak a bibliával kezükben a környező falvakba missziós munkára és azalatt az otthon maradt kettő az ő gazdagságukat is gondozta. Egy hónap múlva visszatértek falujukba és a másik kettő indult hittérítő utra. Ezt huzamos időn át gyakorolták és az Ur csodálatosan megáldotta az őskeresztység első apostolainak eljárására emlékeztető munkájukat. Ilyen módon sok munka folyik Oroszországban hivatalos szervezet nélkül. Ahol égő szívek vannak, ott nagy szervezet és anyagi erő nélkül is folyhat apostoli munka. Az előadó néhány hónappal ezelőtt járt Versaillesban és ott látta XIV. Lajos király szobrát, aki azt mondta: »az állam én vagyok.« Ilyent jogosan csak Jézus mondhatta, mert Ő az Isten országa. Jézust kell előbb befogadnunk szívünkbe, mielőtt az Ő országában dolgozhatnánk. Valjon elérte-e már az Ur mi-bennünk az Ő célját? Mielőtt alanyok lennénk, előbb a missziómunka tárgyának keil lennünk. Csak ha a magunk élete a Jézus Krisztussal való szent közösségben folyik, akkor üzhetünk majd missziót. Rendkívül érdekes esetet említett, mely az oroszországi mordvinok között történt. Egy mordvin faluban élő néhány buzgó keresztyén szeretete volna az evangélium áldásaiban részesi-

teni az egész falu népét. De mert maguk nem értették a módját, egy szomszéd városból két evangélistát hívtak meg személyesen falujukba erre a munkára. Az egész falu népe összejött a gyűlésre, az összehívók buzgón kérték az Urat, hogy áldja meg az ő nagy gyűlésüket. Az egyik evangélista olyan szent hévvel és lelkesedéssel hirdette az evangéliumot, hogy egy elvakult ateista lelőtte a prédikáló férfit. De a másik evangélista odatért a haldokló mellé, imádkozott a vértanuság kegyéért és a gyilkosokért is nagy szeretettel könyörgött. Ezen imádság hallatára nagy megindulás vett erőt a tömegben, amely még fokozódott, mikor a másik kivette a haldokló kezéből a bibliát és bátran folytatta a munkát. Többet nem bántotta őt senki, az alázat és a bátorság lefegyverezte az ellenkezőket. A Krisztus iránt való szeretettel teljes szív szereti a testvéreket is, ebből a szeretetből él a misszió.

Ezen az ünnepélyen dr. Molnár Gyula táblabíró, a missziói egyesület elnöke a Rómaiakhoz írt levél 8. 18—26. v. alapján tartalmas bibliamagyarázatot tartott, mely ékes bizonyosága volt annak, hogy mily komolyan fogja fel magára nézve az egyetemes papságban rejlő szent kötele-séget.

November 8-án délután 6 órakor a Deák-téri templomban közös missziói ünnepélyt tartott az ev. és ref. misszióegyesület. Az első előadást *Lasota Károly* tartotta. Idézte Mott János szavát, hogy a konferencia vége legyen a tett kezdete. Nekünk is nemcsak érdeklődnünk kell a misszió szent ügye iránt, de Istennel cselekedetekre keil felbuzdulnunk. A mai nehéz időben is helyén van a külmisszió, mert erősíti a belmissziót. Évente sok pogány ember jön Európába közénk. Valjon mit látnak nálunk? Hazatérve beszámolnak tapasztalataikról és ez alássa a misszió munkásainak hatását. Csak ha itthon a legnagyobb erővel folyik a belmissziói munka, van jogunk a külsőhöz. Zinzendorf szerint a misszió célja lelkeket megnyerni a Bárány számára. E céltől ne idegenítsen el minket senki és semmi. Az Isten országának az építése a cél. E téren nem a külső sikerek a fontosak, hanem az Isten országának gyarapodása. A misszió áldása, hogy áldozatkészségre neveli a hiveket. A misszió imádságos szolgálat, szüksége van imádkozó seregnek, azért ne restüljünk meg az imádkozásban. Adakozás és imádkozás által mindkét misszió kölcsönösen erősíti egymást. Vajha az Ur e két dologban hiveknek találja minket!

Döbrössy Lajos ref. lelkész a törökök között eltöltött első esztendejéről számolt be. Néhány vonással képet festett a hallgatóság elé a törökországi reformmozgalom hatásairól és akadályairól. A keresztyén missziót nagy reménységek éltették a törökországi vallásszabadság törvénybeiktatásának hallatára. De csalódott, mert Kemal pasa minden vallási propagandát megtiltott. A bolgár törökség több mint két milliót tesz ki, együttérez a törökországiakkal, de vallásosak, Kemal reformjait elítélik. Az ő vallásos birtokállományuk a mohamedán vallásos életnek utolsó mentsvára. Köztük is vannak modernek, de az islam ereje bennük erősebb mint valaha. Az islam 5 főparancsát szigoruan megtartják. Átveszik a

technika vívmányait, de az európai gondolkodást nem. Az evangéliumról még az ateista mohamedán sem akar hallani. Ők maguk is üznek missziót és bizonyítják, hogy az islam nem halott. Ahol módjuk van rá, még ma is végrehajtják azt a régi törvényt, hogy meg kell ölni azt, aki keresztyénné lesz.

Sumlában a theol. iskolában tanítják az evangéliumot is. Döbrössy bejárt az előadásokra és talált ott két theológus ifjút, aki vallotta, hogy Jézus Isten fia. Az Istenfiúság kérdése képezi a legkeményebb ütközőpontot az islam és a keresztyénség között. Döbrössy lerajzolt a hallgatóság előtt néhány személyiséget a törökök közül, kikkel személyes érintkezésbe jutott. Legelső kísérleteit *Emer effendin*, tanítóján, kitől törökül tanult, végezte. *Emer effendi* örömmel fogadta az evangéliumot. *Hussein* orvos szigorúan ragaszkodik a koránhoz, melyből naponta olvas. *Ismail* ifju tanító nem becsüli vallását, ateistának vallja magát, de keresi az igazságot. *Mustafa Resid* mohamedán missziói munkára Berlinbe készül. Sirt meghatottságában, mikor az ártatlanul szenvedő Jézusnak történetét először hallotta. *Sali effendi*, a jólelkű kávék pénzt is kölcsönzött, mikor Döbrössynek nem hozta meg a posta a kellő időben pénzét. Említett Döbrössy egy *török parasztot* is, ki nagybüszkén kivett övéből egy, a sok használatától elkopott evangéliumot és bizonyította, hogy ismeri is azt. A betűt nagyon megbecsülik, minden nyomtatott papírost felszednek az utcán. *Mohamed Sukri* olvasás utján tért meg. Az asszonyok nagyon fanatikusan ragaszkodnak az islamhoz, bár alig van részük a vallás áldásaiból. *Hassan bey* a háboru alatt Damaskus kormányzója volt, most is szultánpárti, szereti Jézust, de nem nyílt hívő, megsugta Döbrössynek, hogy a vallási propagandafilom nem vonatkozik a magyarokra, csak az amerikai és angol misszionáriusokra. Keleten igen nagy becsülete van a magyar rokonnak. Éppen azért a magyar ev. keresztyénség feladata, hogy vigyük az evangéliumot a török testvérekhez. Az igazi hit gyújt, éget. A mohamedán misszió erős vetélytárs. Az ő égő hitük elsöpörte a hetedik században a langymeleg keresztyéneket és most is ilyen ábrándjaik vannak még. Ne legyünk azért hitünkben langymelegek, hanem legyünk hűséges, odaadó hívők. Zárjuk szívünkbe a török missziót.

A szép ünnepélyt *Magócs Károly* lelkési írásmagyarázata Es. 60. 1—6. alapján fejezte be.

.....

Meghívó. A Magyarhoni Evangélikus Lelkészegyesület 1931 november hó 26-án Budapesten, a Deák-téri gyűlésteremben, reggel 9 órai kezdettel *rendes közgyűlést tart* a következő sorrenddel: 1. Közének. 2. Áhitat. *Kovács Andor* békési főesperes. 3. Elnöki megnyitó. 4. Elnöki jelentések. 5. Az evang. lelkész napjainkban. *Kiss Sámuel* lelkész. 6. Az egyházfegyelem jogosultsága és célja. *Marssek János* lelkész. 7. Egyházunk és a szekták. *Mohr Henrik* lelkész. 8. Elnök előterjesztései. 9. Pénztári jelentés. 10. Indítványok. Erre a közgyűlésünkre Egyházunknak összes lelkészeit, felügyelőit, tanárait és tanítóit mély tisztelettel és testvéri szeretettel meghívom, arra kérvén az illetékeseket, hogy javaslataikat hozzám legkésőbb nov. 20-ig eljuttatni sziveskedjenek. A nehéz idők mindnyájunktól komoly összefogást s egymást felvilágosító és buzdító munkát igényelnek. Legyünk ott azért minél többen s keressük a békeességünkre valókat. A jó Istennek kegyelme nyugodjék majd ezen az összejövetelünkön is! Nyiregyházán, 1931 november 3-án. Testvéri szeretettel: *Paulik János*, a MELE. elnöke.

Impressziók: Milánó

Irta: *Borbély Ilonka*

Mikor a vonat a milánói új pályaudvarra berobog az emberen valami egész különös érzés vesz erőt. Ez a gigantikus építmény, azt hiszem, még a legfőlényesebb embert is lenyűgözi, elragadja és bámulatra készíti. Impozáns! Itt le kell venni a kalapot. Ha Mussolininek semmi egyéb érdeme nem volna, mint az, hogy ez a pályaudvar annyi idő alatt és ilyen zseniális módon felépült, akkor is megérdemelné minden csodálatot és minden elismerést. Magáról a pályaudvarról megnyitásokor oly sokat irtak a lapok, hogy bővebb leírásába bocsátkozni felesleges lenne. Elég annyi: a legelragadtatottabb dicséret is indokolt volt. Tisztasága is mintaszerű. Az ember szinte nem is érti, hogy maga a város hogy lehet olyan elhanyagolt és piszkos. Ha leszámítjuk azt a pár szép teret, no és természetesen a Galleria Vittorio Emanuele, valamint a Dom szűkebb környékét, a várostól nem lehetünk tulságosan elbűvölve. Azt hiszem, Milánóban a magánházak renovációja legalább 25 év óta szünetel. Nem ritkaság az olyan ház, amelynek oldalából csupasz téglák vicsorítanak az emberre. És éppen ez az, ami szerintem olyan nagyon sokat mond.

A középületek, templomok, muzeumok szépsége és jókarbantartása, hogy úgy mondjam, ápoltsága szembeállítva a magánházak elhanyagoltságával, bennem azt az impressziót keltette, hogy itt valami hallatlanul nagy önzetlenség feszíti a legutolsó olaszt is a jobb és szebb jövő reményében. Itt minden egyes ember zokszó nélkül rendeli alá saját egyéni érdekeit a közérdeknek. Mert a Duce így akarja! S mert amit a Duce akar, az csak jó lehet! Milyen fascinálo ereje is van a jó példának! Végre valaki, aki nemcsak másnak prédikál vizet, hanem maga is azt iszik. Hogy irigyeltem érte az olaszokat! Pedig nem mondhatnám, hogy ott édeni állapotok vannak. Nagy ott is a szegénység és nagy a drágaság. De még nagyobb az erő, amely le akarja azt győzni. És erről már a legkisebb balilla is tud. Ebben nőnek fel, erről beszélnek még játékközben is azokon az üdülőtelepeken, amelyeket Mussolini mindenre kiterjedő gondossága teremtett a most még satnya, de már ápolásra fogott jövő nemzedék számára.

Mikor belekezdtem impresszióim leírásába, feltettem magamban, hogy én a Duceről egy szót sem írok. Csak most látom, mennyire képtelenség lenne ez. Olaszországról írni róla meg nem emlékezni már csak azért is lehetetlen, mert az ő zsenialitásának a nyoma és eredménye még a legeldugottabb olasz falucskában is fellelhető. Hiába tartózkodik ő állandóan Rómában, az ember Olaszország bármely részén érzi a közelségét, a kezenyomatát, a gondosságát, az erejét és szilárd akaratát. Előtte nemcsak az olaszoknak, de mindenkinek, aki előtt szent a haza fogalma és fel-emelő a zseni teremtő ereje, nagyon mélyen meg kell hajtania a fejét.

Vajjon a Dómról mit írjak? Minden művelt ember, ha másként nem, képről már ismeri. Magam is oly sok felvételt láttam róla, hogy azt hit-

tem, a csodálatom már nem nőhet. Mégis, mikor megpillantottam, a bámulattól nem jött szó az ajkamra. Meseszerű, gyönyörűséges márványba álmódott himnusz ez Ahhoz, aki az emberekből évezredek során a tehetségük legjavát, legértékesebbjét életre hívta. Mert Ő a nagy Ihlető! Ő az Örök Téma! Amikor a Brerában végignéztem azt a sok-sok, különböző korokból származó, más-más művész által festett szentképet s amikor meghatottan megálltam Lionardo da Vinci »Utolsó vacsora«-ja előtt, világosan éreztem, mit jelent a bibliának ez a sora: »Krisztus tegnap és ma és mindörökre ugyanaz.« Valóban! Ő a változatlan minden változásban! Szinte elképzelhetetlen minden híres képtár az Ő képe, minden muzeum az Ő szobra és minden város az Ő temploma nélkül. Változhatnak a korok, az emberek, az izlések, a kifejezési módok: az Örök Téma ugyanaz marad. Hiába irták Cézárók, uralkodók, leigázók és zsarnokok neveit vérrel és ami ennél is több, arannyal a történelem lapjaira, dicsőségük elhalványul, emléküek elenyészik, palotájuk összeomlik, véres árnyuk ködbevész az idők során. Nem ihletnek, nem világítanak, nem lelkesítenek és nem maradnak meg. Nem! Csak egy van, Aki mindörökre ugyanaz...

Christentum und Leben

cím alatt néhány évvel ezelőtt Niebergall marburgi, Mahling berlini és Knevels heidelbergi teológiai tanárok irányítása mellett egészen sajátos vállalkozás indult meg.* A vállalkozás célja az istentiszteleten sorozatosan tárgyalt szentírásszövegek gyakorlati magyarázata, ami két részből álló iratsorozatban történik. Az egyik sorozat a szentírásszövegek rövid prédikációra való beállítását szolgálja, a másik ellenben az életből merített történetekkel, történeti példákkal, klasszikus vagy modern írók műveiből vett idézetekkel bővíti ki a vasárnapi vagy ünnepi prédikációk szokásos anyagát. A tudományos kutatás és a *kartoték-könyvelés cédulázó módszere* vonul be ezzel a sorozattal az egyházi gyakorlati építés és épülés területére. A cédulákra összesűrített idézetek elsőrendű anyagai lehetnek a beszédre készülő s témájukban elmerülő lelkészeknek, de kitűnő segítségül szolgálhatnak olyan elgondolkodó lelkeknek is, akik teljesen és szívből bekapcsolódnak egyházunk istentiszteleti életébe és szívesen foglalkoznak az egyházi év folyamán szóba kerülő vallási és erkölcsi kérdésekkel behatóbban is. A vállalkozás egyre növekvő arányai azt mutatják, hogy ennek a modern módszernek az előnyeit az érdekeltek felismerték és fel is karolták. Az új módszer sokkal több és sokkal mutatósabb anyagot nyújt, mint a régi gyakorlati írásmagyarázati művek nyújtottak s ügyes kézben a legkiválóbb egyházi szónokok beszédeinél is sokkal többet ér. Egy kétoldalas kartonlapon tiz-tizenöt pompás instruktív idézet fel-

használásával igen könnyen elkészíthető a formás, tartalmas beszéd, mely egyuttal azt a látszatot is kelti, mintha a szónok rendkívül nagykiterjedésű olvasottsággal és műveltséggel rendelkezne. Ami azonban a módszer erénye, az a halálos bűne is. Az idézetgyűjtemények, anthológiák és vezércsilagok eddig is meglehetősen szomorú szerepet játszottak az egyházi beszéd történetében s egyes nagyon ünnepelt szónokok életében is. Ilyen össze-vissza kapkodott idézetekkel hamar és könnyen lehet valaki ünnepelt szónok anélkül is, hogy igazi műveltséggel rendelkezne, vagy hogy kifinomult, érett és szilárd keresztyén jellem volna. Evangélikus lelkésznel nem a szavakkal való szemfényvesztés, az idézetekkel való zsonglorkedés, a frappáns kegyes történetekkel való megkapás a fő, hanem az, hogy tisztaszívű, becsületes érzésű, komoly gondolkozású férfiú legyen. Ha népünk sokszor megleégszik a látszattal, mert nincs módjában az, hogy szívekbe lásson s hogy ellenőrizze, mi van hangos szavak, hivalkodó kegyesség, szemkápráztatónak látszó tudás mögött, a tudománynak elvben ahhoz a követeléshez kell ragaszkodnia, hogy papjaink ne előfizetett kartotékokból merítsék az olvasottság, a tudás és a bölcsesség látszatát, hanem a maguk tanulmányainak és olvasmányainak gondosan kiszedegetett gyöngyszemeikkel, jellemük kristálytisztává való kifinomításával és acélösszávaló edzésével hatoljanak be az írás mélységeibe s úgy hozzanak fel abból régít és ujat. Azért a gyűjteményt nem lelkészeinknek, hanem hiveinknek ajánljuk, hogy ezzel is bevágjuk annak az utját, hogy bármely lelkészünk ilyen könnyűszerrel keltsen olyan látszatokat, amelyek mögött nincs se szív, se lélek, se jellem, csak hivalkodás. Más kérdés az, hogy azok, akik ezt az anyagot összegyűjtötték s a kartoték-ötlet alkalmazására rájöttek, érdemes munkát végeztek-e? A mi nézetünk az, hogy munkájuk minden elismerést és dicséretet megérdemel. Csak ne bizzuk rá magunkat az ő gyűjteményükre s ne használjuk azt fel úgy, ahogy kapjuk, hanem dolgozzunk, gyűjtsünk, olvassunk az ő módszerük szerint s a magunk anyagát értékesítsük munkánkban. Vagyis csak a módszert tanuljuk el tőlük. A módszer maga feltétlenül alkalmas arra, hogy könnyebbé és értékesebbé tegye a lelkészi munkát s hogy az egyházi beszédeket önállóbbakká, tartalmasabbakká és gyakorlatiasabbakká tegye. Sz. L.

Anyám

*Szeretet és jóság minden szava, tette
Rajongó szép lelke a békét kereste.
A békét, szépséget, a csöndet, jóságot,
Kereste a tisztább, nemesebb világot.*

*Ahol a holdfényt bagoly huhogása,
Napnak ragyogását jelhők gomolygása
Nem zavarja s a csöndet sem — semmi,
Ahol test és lélek együtt tud pihenni.*

*Ahol a színek s hangok olvadása
Egyesülnek boldog szent harmóniába,*

* Christentum u. Leben. Herausgeber: Prof. D. W. Knevels. I. Homiletische Hilfsbüchlein. Kurze homil. Einführungen in die Perikopen. 1—7. kötet à 1.50—2.40 M.

II. Stoffsammlung auf Karteiblättern. Előfizetési ár negyedévenként 3 M. Kiadja: H. K. Brönners Druckerei u. Verlag Frankfurt a/M.

Ahol nincsen könny, nincs nyomor, sem bánat,
Ahol a vétekért nem jár csak — bocsánat.

Magához ölelte a gyöngét, az árvát,
Tékozlón hintve szét szeretetvirágát,
Adott a szívéből, tört a kenyereből,
Adott gazdag lelke tengernyi kincséből.

És most? Nézz rám, anyám! Hisz a szemed könnyes!
De úgy nem sirtál csak egyetlen könnyet?
(Amely fel sem száradt, ki nem apadt soha,
Amelynek én, te, ő, — a végzeted az oka.)

Oh, tedd a fejemre, mint régen, jobbodat,
Öleld a szívedre bánatvirágodat...

S mint hajdan Betlehemben, — Márián...
Glória ragyog fel anyám homlokán...

Pókay Edvin

Lázár ajtónk előtt

D. Barth Károly, a bonni egyetem európai híré tanára, a mult nyáron az egyetem egyik istentiszteletén hirdette az evangéliumot. Prédikációjából, mely erősen szól a hívő keresztyén polgár lelkiismeretéhez és a mi városunkban is megszívlelésre méltó, a következő részt közöljük: »...A mai polgárság is joggal panaszkodik az idők sulya és veszedelmei miatt. De ne áltassuk magunkat: *ajtónk előtt ott fekszik Lázár* és az ő szemével nézve helyzetünk korántsem oly nehéz és fenyegető, ő nagyon szívesen cserélne velünk, amit mi komolyan nem mondhatnánk magunkról. Igen, Lázár látja, hogy mi még sok mindenféle kevésbé szükséges dolgot engedünk meg magunknak, holott ő a legszükségesebbek nélkül szűkölködik, igen, Lázár, a szemközt levő utcák nyugtalan proletárja, igen, Lázár, a munkanélküli, akinek a munkanélkülség ellen való biztosítása dacára távolról sincs olyan jó sorsa, mint azt talán némelyek gondolják, Lázár, aki szegénylősen jár ajtóról-ajtóhoz és ott kéreget, vagy aki erősebb önérzete miatt ezt nem teszi és annál többet nyomorog. Csak most ne akarjuk magunkat igazolni és másokat ne vádoljunk! Isten tudja jól, mi kifogás tehető jogosan Lázár ellen. De ha még tiszser annyi kifogás merülhetne fel ellene, az sem változtatna a komor valóságon: *ő itt van és ajtónk előtt fekszik*. Nekünk megvan, ami a legszükségesebb, neki nincs meg. Ő szűkölködik, míg minket az Isten megsegített. Csak ne állj elő most azzal a kérdéssel, testvérem, hogy mit tegyek hát érte? E kérdéssel sokszor mentegetődzünk, mikor el vagyunk tőkélve magunkban, hogy semmit sem teszünk. Itt először nem is a cselekvésről, hanem a *meglátásról, a tudásról, a felelősség-érzetről, a vigyázatról* van szó. Látod-e, hogy neked jobb sorsod van, mint sok ezer másnak és tudod-e, hogy minden egyes ezen ezrek közül — ha veled találkozók — a te utadba kerül az a férfiú, akinél maga a szent Isten, az ő adományainak gazdagságával feltalálható vagy, ha itt nem találod meg, úgy sohasem is fogod meg-

találni. Látod ezt? Erzed, tudod ezt? Ebből a meglátásból azután bizonyosan a cselekvésig is el fogsz jutni, testvérem! — — —« Eddig a szemelvény. Mi ehhez csak Jézus tanítását fűzzük hozzá: »*Bizony, mondom néktek, amennyiben megcselekedtétek eggyel emez én legkisebb atyámjain közül, én velem cselekedtétek meg.*« Máté ev. 25, 40.

Krisztusvallás

— A lübecki dóm felirata —

Mesterteknek mondtok, — kérdeztetek!
Világosságnak hisztetek, — reám néztetek!
Utnak ha vallotok, — miért nem követtek?
Ha én vagyok az Élet, — engem kerestetek!
Ha bölcsnek neveztek, — higyjetek nekem!
Ha szépnak hisztetek, — jobban szeresstetek!
Gazdagnak vallván, — miért nem engem kértek?!
Ha örök vagyok, — bizátok magatok rám!
Ha irgalom nevem, — tőlem várjátok üdvötök!
Ha nemes sarj vagyok, — tiszteljete!
Mindenható létemre, — miért nem szolgáltok?!
Ha igaznak vallotok, — miért nem féltetek tőlem!?
Vallást ha tesztetek, hogy a szeretet vagyok, —
az én utam legyen mindig utatok,
mert ha engem szerettek
betöltíteket mind a törvényeket!

Fordította: Szimonidesz Lajos

Istentiszteleti rend a budai ev. templomban

November 22-én d. e. 9 órakor ifjusági istentisztelet: Reif; d. e. 11 órakor magyar istentisztelet: Fürst E.

November 29-én d. e. 9 órakor ifjusági istentisztelet: Gaál; d. e. 11 órakor magyar istentisztelet: Fürst E.

Kereszteltük: Schwartz Adolfot, Armocski Zsuzsannát.

Eskettük: ifj. Hornyánszky Viktort Kaszó Borbálával, Kiszely Istvánt Krivócs Máriával, Fejér Vilmost Károlyi Margittal, Egri Józsefet Nagy Arankával.

Temettük: Orbán Gábert, Noviczky Jánost, Meier Gyulát, özv. Weissenbacher Jánosné.

Hymen. Dáner Ilona evang. elemi iskolai tanítónő és Lic. dr. Karner Károly egyetemi nyilvános rendkívüli tanár folyó hó 5-én tartották esküvőjüket a soproni evang. templomban.

Egyetemi hírek. A m. kir. Erzsébet-tudományegyetem tanácsa Pécsen 1931 nov. 14-én kormányzói kiténtetéssel (sub auspiciis Gubernatoris) doktorrá avatta Hajdu Anna Helga bölcsészdoktorjelöltet. Ezen ünnepélyen az evangélikus hittudományi kar képviselőjében dr. báró Podmaniczky Pál dékán és dr. Deák János prodékán vettek részt.

A budapesti ág. h. ev. egyházmegye f. é. november hó 20-án, pénteken délután 6 órakor a Deák-téri leánykollégium dísztermében (IV., Sütő-u. 1., II.) rendkívüli közgyűlést tart, melynek főtárgya az ujonnan megválasztott esperes, **Kemény Lajos** budapesti evangélikus lelkésznek tisztségébe való beiktatása lesz.

A róm. kath. püspöki kar nevében dr. Serédy primás okt. 25-én hálás köszönetét fejezte ki gróf Klebelsberg Kunonak tiz éven át kifejtett munkásságáért, meilly a magyar kulturát gazdagította és a mostoha idők dacára az egyház javát munkálta.

Meghalt az eszperanto biblia megteremtője. Londonból jelentik, hogy 98 éves korában meghalt Priscilla Peckover, ki néhány év előtt elhunyt testvérel együtt kiadatta a Brit Biblia Társulattal eszperanto nyelven közel ezer oldalon az egész bibliát, melynek nagyobb részét maga a nyelv szerzője, dr. Zamenhof Lajos fordította. Peckover 50 év óta szerkesztette és adta ki a béke és jóakarát angol vallásos egyesületének ujságját és állan-

dóan közreműködött a legkülönbözőbb egyházi, emberbaráti, kulturális és eszperanto egyesületekben. Mindig mindenkin segített és szerény vagyonát állandóan a köz részére használta fel. Nem tett különbséget barát és ellenség között és nagyon sok vallásos és eszperanto nyomtatványt küldött állandóan Magyarországra is.

Békés befejezés. Budai ev. egyházunk híveinek még élénk emlékezetében van az a rózsaszínű nyomtatott szövegű levelezőlap, mely Stark Ferenc és Filippinyi Sándor egyháztagok aláírásával postai uton kettőezer példányban a mult év júniusában szétküldetett. Ennek a nyílt levelezőlapnak első mondata így hangzott: »*Hüttl Ármin és a járszalagján vezetett csonka presbiterium döntő csapásra készül az egyházköztség ellen.* Hüttl Ármin ezen sajtóközlemény ellen, mely lelkészi és tanári mivoltát sértette, feljelentést tett. A feljelentés a budapesti királyi büntető-törvényszéken a dr. Schadt-tanács elé került, mely november 17-ére tűzte ki a tárgyalást. Az ügy a bíróság előtt békés uton — Hüttl által elfogadott — nyilatkozattal nyert befejezést.

A bibliatársulat eszperantonelvű kiadásai: 372. sz. Biblia 8° vászonkötés 8.40, 373. Biblia, indiai papír, 8° puha vászonkötés, ar. m. 12.—, 374. u. az 8° sötétvörös finom bőrkötés, ar. m. 17.50, 376. Újtestamentom 16°, vászonkötés 4.—, 377. Újtestamentom vékony indiai papír, 16°, bőr, aranymetszet 8.—.

Az egyetemes egyház közgyűlése november hó 27-én d. e. fél 10 órákor kezdődik, helye: a Deák-téri leánykollégium diszterme (IV., Sütő-u. 1. 11.). A közgyűlés tárgysorozatán 47 tárgy van névszerint megemlítve. A rendes közigazgatási tárgyakon kívül bizonyára nagy érdekűdött fognak kiváltani a következő tárgyak: 7. Az egyház védelmi szabályzat ügye, 8. a püspöki javadalmi földek ügye. 14. A felekezeti filmek ügye. 19. A missziói egyházak szavazati jogának ügye. 36., 37. A közalap és adóalap ügye. Meglepetéssel látjuk, hogy az egyetemes lélkészválasztási szabályrendelet ügye nincs a tárgysorozatban feltüntetve.

A közgyűlést megelőzően a bizottságok ülései a következő rendben lesznek: november 23-án 10 órákor egyet. adóalapú albizottság az egyetemes székház kistermében 12 órákor az e. nyugdíjintézet albizottság ülése ugyanott. 15 órákor az e. adóalapú és a közíg. államsegély felosztására kiküldött bizottság együttes ülése az egyet. székház nagytermében. 17 órákor az egyet. nyugdíj-államsegélyügyi biz. ülése a székház kistermében. 18 órákor: az egyet. nyugdíjintézet biz. ülése az egyet. székház kistermében. November hó 24-én fél 9 órákor: e. sajtó- és irodalomügyi biz. ülése az e. székház nagytermében. Fél 9 órákor: liturgiai biz. ülése a székház kistermében. 10 órákor: az e. lélkészválasztási szab. rend. tervezet ügyében kiküldött bizottság ülése a nagyteremben. 11 órákor: e. számvizsgáló biz. ülése az egyetemes pénztár helyiségében, Deák-tér 4. I. 7. 12 órákor: egyet. számvevőszék ülése az egy. pénztár helyiségében. 15 órákor: Luther-Otthon-szemináriumi biz. ülése az e. székház kistermében. Fél 16 órákor: alkotmány- és jogügyi és az egyet. pénzügyi biz. együttes ülése a nagyteremben. 16 órákor: az egyet. ifjúsági belmissziói bizottság ülése a Luther-Otthon igazgatói irodájában, Fél 18 órákor az egyetemes vállastanítási bizottság ülése a leánykollégium kistermében. November 25-én fél 9—fél 11-ig és 15 órákor az e. tanügyi biz. ülése a leánykollégium kistermében. 17 órákor a zsinatot előkészítő biz. ülése az egyetemes székház nagytermében. November 26-án 12 órákor a Luth. Világgyűlés hazai külön bizottságának ülése a bányai egyházkerület püspöki hivatalában, fél 16 órákor az e. theologiai biz. ülése a leánykollégium kistermében, 17 órákor e. előértekezlet a leánykollégium disztermében. 18 órákor e. közgyűlést megnyitó istentisztelet a Deák-téri templomban. Tartja: dr. Domján Elek, esperes, az e. számvevőszék elnöke.

Az Evangélikus Papnék Országos Szövetsége november 25-én 15 órákor avatja fel Otthonát Kistarcsán, ugyanott szeretetvendégséget is rendez papnék részére. November 26-án 9 órákor istentisztelet, urvacsoaraosztás, közgyűlés és konferencia lesz az egyetemes székház nagytermében.

A Vállastanítási Szakosztály nov. 26-án 19 órákor tart ülést és előadást a leánykollégium disztermében. (IV., Sütő-u. 1. sz. 11.) Az énektanításról Zalánfy Aladár és Molnár Imre zeneakadémiai tanárok. A gyermek- és ifjúsági istentiszteletéről dr. Gaudy László és Rimár Jenő.

Az Országos Ev. Tanáregyesület nov. 26-án 15 órákor tartja közgyűlését a leánykollégium Veres Pálné-utcai disztermében (IV., Veres Pálné-utca 36. I.)

Dr. Batizfalvy főorvos, fogorvos magán Fogorvos¹ Intézetében vállalkozik fog- és szájbetegségekben szenvedő egyháztagjaink szakavatott, gondos és mérsékelt áron való kezelésére, mindennemű fog pótlására. Szükség esetén részletfizetésre. Forduljunk hozzá teljes bizalommal. Muzeumkörút 27. sz.

Az Országos Ev. Tanítóegyesület nov. 26-án 9 órákor tartja közgyűlését a Tanítók Háza disztermében. (VIII., Szentkirály-u. 47.)

Az Országos Luther-Szövetség nov. 25-én fél 11 órákor tartja közgyűlését a leánykollégium disztermében. (IV., Sütő-u. 1. sz. 11.)

A Luther-Szövetség f. é. közgyűlésére az a feladat vár, hogy az elmúlt évek tapasztalatait felhasználva, szervezetét olyképp módosítsa, hogy az a mi korunk égető bajainak és a köznyomornak enyhítésére hathatósabb és sikeresebb munkálkodást tegyen lehetővé. Ezért kívánatos, hogy egyházunk minden buzgó tagja, kinek ideje megened, vegyen részt e nagyfontosságú tanácskozáson.

Az ev. misszióegyesület november 7-én Németh Károly esperes és dr. Molnár Gyula kir. táblai bíró elnöklete alatt közgyűlést tartott, melyen egyhangulag megválasztotta 6 évre tisztikarát, Scholtz Ödön esperest, ki a Missziói Lapokat alapította, tiszteletbeli elnöknek választotta meg az egyesület és úgy öt, mint a lipcsei missziói egyület szívesen üdvözölte. Választott a közgyűlés még 16 rendes és 10 póttagot a missziói tanácsba. A református m. egyesülettel kötött megállapodást a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A pénztárosnak jelentését tudomásul vette és neki köszönetét fejezte ki buzgó szolgálataiért. A missziói egylet tagsági díja évi 3 pengő, a Missziói Lapok előfizetési díja 1 pengő. Az egyesület a Harangzó könyvtár egyik kiadványaként kiadta »Az evangéliumot minden teremtesnek« című füzetet, melyet legnagyobb részben Nitschinger János pápai tanító írt, kinek ezen szép munkájáért a közgyűlés köszönetét fejezte ki. A közgyűlés a konferencia előkészítéséért és az előadók szépsikerű munkájáért hálás köszönetét fejezte ki. Örömmel vettünk részt a misszió. egyesület ezen előadásain és bőven ismertettük az elhangzott előadások tartalmát. Nagyon boldogok volnánk, ha a mi egyházunk hívei körében is feléledne az erős hit, amely missziói munkára tenné képessé magyar evangélikus egyházunkat.

Hegyen Épített Városra adakoztak i Bartos Antalné 3, Beliczay Endre 3, Bohus Róbert 3, dr. Cornide Donát 1.50, özv. Cserny Lajosné 2, Csutor Kálmáné 3, Dobos Lászlóné 1.50, Endresz József 6, dr. Erős János 3, Esztergomi Nőegylet 6, Glatz József 12, Haffner Károly 10, Harsányi család a rádiós Istentisztelet hallgatásáért 30, özv. Hibján Samuné 3, Jaczkó Manó 3, dr. Kardeván Károly 3, özv. Kertész Lajosné 6, Klarner Sarolta 3, Kossuth realgimn. Nyiregyháza 3, Kosztra Pál 1.50, Kővecses György 10, Krämer János 3, Krompecher Jenő 5, Krompecher Szilárd 10, dr. Lányi Lajos 5, Lenk Adolf 6, Lukás Anna 3, dr. Marcell János 3, özv. Mórotz Kálmáné 3, Mehnert Ernőné 5, Nagy Sándor 6, Németh Béláné 2, Németh Sándor 3, özv. Patz Gusztávné 6, Patz József 6, Petrik Margit 3., dr. Plenczner Sándor 3, Pfeiffer Sándor 5, Rajkai Ferenc 6, Rell Béla 1.50, Reidner Oszkár 3, Sándy Gyula 10, Schleiffer Rezső 10, Schmeisz Ágoston és felesége 10, özv. Schneider Károlyné 6, Schramek Frigyes 6, Steinhübelné 10, Terplán Sándor 3, Szlovák Miklós 3, dr. Uhlmann Lajos 10, Vértés Pál 3, Wenk Károly 6.10, Wernáth Róza 3 pengőt.

Tagsági díjat fizetett: dr. Marcell János 2 pengőt.

Hány lelket gondolhat eredményesen egy evangélikus lelkész? A rotterdam-delfshaveni református presbiterium ez év júliusában elhatározta, hogy ötödik lelkészi állást szervez, mert meggyőződése szerint egy lelkész ezerkétszáz léleknél többet eredményesen nem gondolhat. Ez az álláspont *Hollandiában*, ahol az egyház hivatását szinte tulzotti lelkiismeretességgel igyekszik betölteni. Nálunk általában és hivatalosan is ötezer léleken szabják meg azt a határt, amennyivel egy lelkész foglalkozhatik, a valóságban azonban ugyszólván senki sem törődik azzal, hogy a nagyobb lélekszámú egyházakban annyi lelkész legyen, hogy egyre ötezer lélek gondozásánál nagyobb feladat ne jusson. És ha egy-egy gyülekezetben több lelkész működik is, attól

még inkább huzódoznak, hogy ezek a gyülekezetek olyan önálló részekre tagoltassanak, amelyek önmaguk tartják el magukat s saját ügyeikben önállóan intézkednek is. A fejlődésnek ezzel az irányával való szembehelyezkedés annál feltűnőbb, mert nálunk elsősorban a budapesti katolikus egyház szolgáltatta tanulságos példáját annak, hogy a mammutgyülekezetek oszlása a hitélet megerősödésével és sok helyen való megalapításával jár.

A Luther-Otthon a megnehezedett viszonyok között is zavartalanul teljesíti hivatását. Most, amikor az általános depresszió s a jövőendő bizonytalansága nagy süllyel nehezedik az ifjúság lelke is, amikor a szélsőséges politikai és társadalmi irányzatok — éppen a mostoha viszonyok felhasználásával — olyan erősen ostromolják az egyetemi ifjúságot is; különösen nagy hivatást tölt be a budapesti Luther Otthon a maga hagyományos evangéliumi szellemével. Itt mintegy izolálódik az ifjúság az általános lehangoltság nyomasztó hatásától. Kedves baráti körben, megérő, gondos vezetés alatt, hitét és optimizmusát megőrizve, a komor időkben is derűs kedéllyel készül súlyos feladatára. Az otthon ebben az esztendőben is megtelt, hiszen mindössze csak 51 ifjút tud befogadni. Az ünnepélyes megnyitás szeptember hó 27-én volt, amikor is Szánthó Róbert kelenföldi ev. lelkész hirdette az ígét, az urvacsorát pedig Vidovszky Kálmán, az Otthon igazgatója szolgáltatta ki. Az otthon kisbizottsága nevében Sándy Gyula műegyetemi tanár, elnök szólt az ifjúsághoz. Ugyanaznap este volt a hagyományos, derűs »gőlyavadás«. Ebben az évben lett rendszeressé a volt otthonisták összejövele. Minden hónap első keddjén összejönnek a régi tagok s este 9 órától éjfélig vannak együtt, felelevenítve a régi kedves diákévek emlékeit s ápolván az otthonhoz való hálás viszonyukat. Az eddigi összejöveletek igen jól sikerültek, — Ebben az évben is vannak értékes előadások, amelyeket egyházunk nagyjárt tartanak az ifjúságnak. Az első előadást »Az ifjúság mai helyzete és feladata« címmel D. Raffay Sándor bányakerületi püspök ur tartotta október 12-én. Ez alkalommal a kisbizottság nevében Scholtz Oszkár köszöntötte a 40 éves lelkési jubileumát üllő püspök urat, akit az ifjúság őszinte ragaszkodással ünnepelt. A Luther-Otthonnak az a nagy hiánya, hogy a legszegényebb ev. ifjúság számára nem tudja megnyitni kapuját, ma is fennáll. Az a diákjelölti alap, amelyet három éve gyűjt az Otthon igazgatósága, még koránt sincs akkora, hogy annak áldásait élvezni lehessen. De azért tovább folyik a gyűjtés úgy, hogy e rendkívüli nehéz idők ellenére is meghaladja már az alap a 3000 pengőt. De hogy kamataiból legalább egy komoly kedvezményes hely lehessen, ehhez még szükség van a megértő lelkek áldozatkészségére. Azért most is kérjük azokat, aki tehetik, járuljanak az alap növeléséhez bármily csekély összeggel is. Adományok az Otthon igazgatójához 33.920. csekkszámán küldhetők. Annak bizonyoságára, hogy a megértő szív még a legnehezebb viszonyok közt is tud adni, közöljük, hogy a Luther-Otthon diákjelölti alapjának növelésére az utóbbi hónapokban a következő adományok érkeztek az Otthon igazgatójához: összes középiskoláink ifj. gyámintézetei egyenként 8—20 P; Tolna-Baranya-Somogyi egyh.-megye 15 P; a szarvasi főgimn. ifjúsága 300 P; a veszprémi egyház megye 15 P. Az Otthon vezetősége ezúton is hálás köszönetet mond a kegyes adományokért.

Gazdag tartalommal jelent meg a Magyar Kálvinisták Naptárának 1932. évi kötete Gonda Béla és Töltéssy Zoltán szerkesztésében. A 120 oldalas naptár ára mindössze 70 fillér. A naptár érdekességei közül különösen kiemeljük Baltazár püspök gyermek- és ifjúkori képeit, a református világ »nagy öreg«-je, Dókus Ernő életrajzát, Ravasz László Corvin-láncos fényképét, melyet képben és irásban követnek a megszállt területen szolgáló új magyar református püspökök. Jó szolgálatot tesz ezzel a naptár! Komoly értéke továbbá dr. Kiss Ferenc hatalmas előadása a Református Szeretet-Szövetségről. Török misszió, zsinati beszámoló, a Református Szociális Misszió, a magyar református miniszterelnökök töténete, a sárospataki jubileum eseményei, a pápai templom építésének megindító története, a párizsi magyar reformátusok dolgai mellett nem kis mértékben gazdagítják a naptárt a holland református nők életéről, a bugyi-i asszonyok papucsáról, stb. szülő hangulatos cikkek, nem is zólva a szépirodalmi részről.

WODIANER F. ÉS FIAI GRAFIKAI INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT R. T. KÖNYV- ÉS HIRLAPNYOMDAJA
Telefon: 88—8—10 BUDAPEST, IV., DALMADY-UTCA 3-5-7 Felelős: Kiss Ferenc

Ifju és öreg egyformán megtalálja benne a magáét. A szokásos naptári, gazdasági, stb. vonatkozások mellett újítás a belmissziói, szociális és missziói intézmények és egyesületek, továbbá a református diákinternátusok feltételeinek pontos jegyzéke. A naptár a vasárnap megszentelésének jegyében született meg s közül napi bibliaolvasó kalauzt is. Összesen 34 kép díszíti a kötetet, mely olcsósága révén bizonyára mindenfelé hódítani fog. Megrendelhető a Bethlen könyvkereskedésben, Budapest, Kálvin-tér 8. Terjesztők nagy kedvezményeket kapnak.

Krisztus-király szobrát okt. 12-én leplezték le Amerika felfedezésének évfordulóján Rio de Janeiro-ban. A város fölött, mintegy 700 méternyi magasságban, a Corcovado-hegy csúcán építettek 7 m széles és 8 m magas kápolnát, arra állították fel a 30 méter magas szobrot, mely Landowsky francia szobrász műve. A szobor anyaga vasbeton és szürke kőből való mozaikkal van fedve és olyan látszatot kelt, mintha az egész szobor kőből volna faragva. Krisztus fejét a város felé hajtja és karját széttárja. Az egész emlékmű sulya 1680 tonna. Építése 18 millió francia frankba került. A leleplezés estéjén a szobor gyönyörűen volt kivilágítva villanylámpákkal, melyeket Marconi szikráárammal gyújtott meg hajójának laboratóriumából.

Eöry Imre angol és francia szabó, I., Ráth György-u. 12. sz. (Kékgolyó-u. sarok) kéri a hittestvéreket, keressék fel bizalommal. O'csó díjak, jó munka.

Hill Ottília ruhaszalonját (II., Fő-u. 7. I/12.) a kedves Hittestvérek figyelmébe ajánljuk.

Krausz Rezső kályhámester II., Csalogány-u. 50. aranyéremmel kitüntetett, 75%-os hadirokkant hittestvérünket támogassuk, ki jól és olcsón dolgozik. Telefon: 546—67.

Aranyra van szükségünk,

azt mai magas értékének megfelelően váltjuk be.

Felkészülünk karácsonyra

ismét izléeses és modern újdonságokkal akarjuk várni vevőinket.

SZIGETI NÁNDOR és FIA, ékszer, arany, ezüstárak
Budapest, IV., Múzeum-körut 31. A Nemzeti Múzeummal sz.

Jambor Lajos
Órász, ékszerész- és látszerész
TELEFON: L. KRISZTINA-KÖRUT 155.
BUDAPEST
10% ENGEDMÉNY

Orosz csikóbunda

kézpénzárban 350 pengőtől

sportbundák, prémbőrök nagy választékban

SOMOGYI szücsnél

VIII., Rákóczi-út 23, félemelet (Uránia mellett)

40 éves prot. cég

Telefon: J. 363-14

Első Magyar

Általános Biztosító Társaság

Alakult 1857-ben. — Budapest, IV., Vigadó-tér 1.

A legrégebbi és legnagyobb magyar biztosító intézet

Az evangélikus egyháznak harminc év óta
szerződéses biztosító társasága

Fiókjai vannak az ország egész területén.

Elfogad biztosításokat a következőkre:

Emberélet és baleset, tűz,
jég, üveg, autó, géptörés, betörés,
pénztári kiküldött kirablása, szállítmány, uti-
poggyász, értékküldemény, állat és szavatosság.